

LÉTEZIK IDEÁLIS KINEDOK-HELYSZÍN?

SZERZŐK: Szirony Szabolcs, Pál Zsombor Szabolcs

> Létezik ideális KineDok-helyszín?

> Mennyire fontos a szervező személye

> Művelődési házak

> Kulturális központok

> Múzeumok és művészeti galériák

> Civil szervezetek

> Vendéglátóhelyek

> Iskolák és egyetemek

> Könyvtárak

> Vándorló filmklubok

> DIY

> Otthonos helyek

Létezik ideális KineDok-helyszín?

A KineDok sokszínűségét mutatja az is, hogy mennyire változatos helyeken működik. A KineDok-os dokumentumfilmeket hat különböző nyelvű és kultúrájú országban tudod megtekinteni. A helyszíneink között vannak iparvárosokban tevékenykedő ökoközösségek, a szezonon kívül üresen kongó turisztikai célpontok, vibráló nagyvárosok, kivándorlástól sújtott és manapság már csak idősek által lakott apró falvak, illetve egyetemi városok is. Olyan helyszín tehát, amelyik nem lenne alkalmas a vetítésre, nincsen. A vetítővásznat akár egy kertet határoló kerítésre, egy modern művészeti múzeum kiállítótermébe, egy gimnáziumi osztály termébe, egy idősekotthona közösségi terébe vagy egy zenei fesztivál színpadára is felhúzhatod.

„Én a saját filmklubomat soha senkinek nem ajánlom, az én vetítéseim ugyanis egy börtönben vannak.”

Zsolt , Dunaújváros, Magyarország

Sokféle ok és motiváció húzódhat meg amögött, hogy valaki miért kezd dokumentumfilmeket vetíteni a közönségének. Néhányan azért kezdenek bele, mert a filmkultúrát szeretnék népszerűsíteni, így a dokumentumfilmeket a vizualitásukban rejlő művészi értékek felől közelítik meg. Mások inkább azért szervezik a vetítéseket, illetve az azokat követő eseményeket, mivel szeretnék felhívni a figyelmet a filmekben tárgyalt problémákra, és ezért elsősorban az alkotások tartalmára, valamint az általuk kiváltott érzelmekre összpontosítanak. Ők gyakran úgy tekintenek ezekre a filmekre, mint egy-egy utánuk szervezett beszélgetés kiindulópontjaira.

Mennyire fontos a szervező személye

A vetítési helyszínek jelentősen különböznek egymástól abban, hogy milyen közönséget akarnak megszólítani, milyen helyi adottságokkal számolhatnak, és hogy milyen indítatásból vetítenek dokumentumfilmeket. Egy dolog azonban közös bennük: mindegyiknek van egy szervezője vagy szervezőcsapata, aki a vetítésekkel foglalkozik.

Egy helyszín sikere gyakran a szervezőjének (illetve a szervezőinek) a személyes adottságaitól és szervezőképességétől függ. Nekik köszönhetően lesznek ugyanis zökkenőmentesek a rendszeres vetítések, ők kommunikálnak a nézőkkel, a vendégekkel és a filmesekkel, illetve ők hoznak össze magas színvonalú kísérőeseményeket. Ezek a filmklubvezetők olyan elhivatott személyek, akik szeretnék a közjóért tenni, és szeretnék pozitív hatással lenni a közösségükre. Közös küldetésük, hogy közösségüket élményekkel akarják gazdagítani, és közösségi kötelekeket akarnak építeni. Nem elégszenek meg a fősodor által kínált, készen kapott élményekkel: jellemző rájuk a csináld magad hozzáállás és az originalitás, így aztán minden KineDok-helyszín más és más. A vendégeiket szívesen látják, és olyan légkört teremtenek, ahol a különböző vélemények szabadon megnyilvánulhatnak. A filmeket saját céljaik és érdeklődésük, valamint a közönségük elvárásai, illetve igényei alapján választják ki, és minden egyes eseményt gondosan, körültekintően megterveznek.

„Számunkra a legnagyobb motivációt az jelenti, hogy Orlovában lakunk; ha őszinte akarok lenni, akkor a programokat részben magunknak szervezzük. Élvezni akarjuk a város kínálta lehetőségeket, és részt veszünk a saját rendezvényeinken. Úgy érzem, az évek során tényleg sokat javult az, ahogy a településsel kommunikálunk, és most már komoly és fontos helyszínnek tartanak minket. A település előjárói időnként írnak néhány elismerő sort az eseményeinkről, illetve arról, hogy milyen érdekesek. Ez mindenképp jó visszajelzés [...] Hiszek benne, hogy a városunkban lehet változást elérni, de ez strukturális szempontból természetesen kihívást jelent, és időbe fog telni. Maga a város nagyon kedves, és őszintén úgy gondolom, hogy egy nap változni fog a helyzet, hiszen már ma is vannak erre utaló jelek.”

Blanka

**FUTRA, ORLOVÁ,
CSEHORSZÁG**

<https://www.futra.cz/>

Bárki dönthet úgy, hogy dokumentumfilmeket vetít. A következőkben összeszedtük, hogy a leggyakrabban milyen helyszíneken szerveznek vetítéseket:

A művelődési házak és a filmklubok jó párosítást jelentenek. Az egyre többfelé kialakuló közösségi terek célja, hogy betöltsék a modern ember életében a hagyományos közösségi

tevékenységek hanyatlása miatt kialakult úrt. Sokukra jellemző a frissességet sugárzó csináld magad hozzáállás, illetve a legkülönbözőbb korosztályokat kiszolgálni kívánó lelkes és tapasztalt személyzet. Ezek az intézmények személyes és valódi kapcsolatra törekednek a helyi lakossággal, és sokszínű tevékenységet kínálnak számukra. Rendezvényeik alapját a bizalom jelenti.

„A mi településünkön a szervezők olyan, a szokottól eltérő, új helyeket keresnek, mint amilyen a miénk is. A mi helyszínünkön, a Prádelnában akár száz ember is elfér. Előnye, hogy nemcsak művelődési házként funkcionál, hanem a település közösségi házaként is. Így aztán a saját városunk lakóiból tudunk közösséget építeni.”

MARTIN, PRADELNÁ, CSEHORSZÁG

„A hrubínkai szabadidőközpont egy lakótelep zöldövezetének közepén van. Van egy kertünk, ahol rengeteg programot szervezünk a gyerekeknek, és az irodánk is ott van. Az év során a gyerekeknek szervezünk szakköröket, nyári táborokat, illetve a húsvéhoz vagy más ünnepekhez kapcsolódó foglalkozásokat. Szeretnénk, ha a környék pezsgőbbé válna. A közelben van egy öregek otthona, úgyhogy próbálunk közös eseményeket szervezni, illetve gyakran meghívjuk őket a kertünkbe vagy kávézni, és ez szokott is működni, szeretnek hozzánk járni. A hozzánk látogató különféle embereket mind igyekszem ösztönözni, hogy jöjjenek el a dokumentumfilmvetítéseinkre is, és nézzék meg, mit kínálunk.”

Ivana

RDMKV, CSEHORSZÁG

<http://www.rdmkv.cz>

A kulturális központok olyan jól szervezett intézmények, amelyek már hosszabb idő óta biztosítanak helyszínt a különböző kulturális események számára. Stabil és sokszínű, sokféle korosztályt lefedő közönséggel büszkélkedhetnek. Néha azonban a zsúfolt programnaptárjuk és a hatékony szervezeti háttérük a hátrányukra válik. A filmklubok esetében elengedhetetlenül fontos személyes megközelítés ugyanis ezeken a helyeken sokszor háttérbe szorul. Az ilyen helyszínek eseményeit a nézők gyakran a mozik és a színházak programjaihoz hasonlónak érzik: elmennek a vetítésre, és ha vége, hazamennek. Előnyükre válik viszont, hogy stabil infrastrukturális háttérrel rendelkeznek, és így maga a filmvetítés élménye sokkal jobban közelít ahhoz, mint amit a mozikban tapasztalhatunk.

„Szeretnénk gazdagabbá tenni az opavai kulturális életet. Van egy ötvenöt férőhelyes mozink, itt szervezzük a vetítéseket. A helyszínünket KUPE-nek hívják (kulturális-művészeti helyszín) – van kiállítótermünk, mozink, kávézónk, sok zenei programunk, koncertünk, standupunk stb. Az épület, ahol mindezt megvalósítjuk, régen víztorony volt, majd átalakították egy háromemeletes kulturális térré. Hat éve üzemelünk.”

Terezie

**KREJCÍ, KUPE,
CSEHORSZÁG**

<https://www.kupecko.cz>

A múzeumok és művészeti galériák nem csak művészeti intézmények, de a közönség számára nyitott gyűjteményük révén közösségi és oktatási központok is. Az ilyen „megszentelt helyek” számára a vetítések remek lehetőséget biztosítanak arra, hogy többféle helyi közösséggel is kapcsolatba léphessenek. A dokumentumfilmvetítés közösségi élménye több múzeumlátogató számára is különleges jelentőséggel bír. Az ilyen társas összejövetelek a hagyományos tulajdonosi és kurátori tekintélyre alapozó felfogást finoman a résztvevők közötti kétirányú párbeszéd felé mozdítják el. A filmeket bemutató képzőművészeti szakemberek sajátos szemszögből közelítenek a dokumentumfilmek műfajához.

„Intézményként mindenféle rendezvényhez hozzá vagyunk szokva, így aztán bármi, aminek köze van a képzőművészethez, érdekes lehet számunkra. A dokumentumfilmek viszont annyiból hoznak be valami pluszt, hogy szervezünk hozzájuk beszélgetéseket, és hogy kialakult körülöttük egy közösség, melynek tagjai a vetítés után is maradnak még (nem mennek el, mint más rendezvényeink esetében). Ezek az emberek ismerik egymást, köszönnek egymásnak, ha összefutnak a városban, illetve együtt mennek más rendezvényekre.”

Simona

**MUZEUL DE ARTA
VIZUALA GALATI,
ROMÁNIA**

<https://kinedok.net/ro/venue/muzeul-de-arta-vizuala-galati>

A különböző szervezeteknek és NGO-knak gyakran van szükségük a fősodratú kultúra vagy a művészetek eszközeikre, hogy a szélesebb társadalom figyelmét is felhívják a számukra fontos témákra, illetve hogy megerősítsék a támogatóikhoz fűződő kapcsolatuk. Ezekre a célokra a KineDok katalógusának egyes filmjeit is fel tudják használni, így aztán néhány ilyen szervezet rendszeres vetítéseket is tart, mások pedig egy-egy olyan filmet választanak, amelyeknek van némi relevanciája a munkájuk szempontjából. A filmjeink iránt érdeklődő szervezetek változatos skálán mozognak, így van közöttük környezetvédő csoport, nőjogi mozgalom, LGBTQ+-szervezet, és több különböző területen mozgó szociális munkás is.

A kávézók és a más vendéglátóhelyek gyakran biztosítanak időt és helyszínt a legforgalmasabb időszakokban, hogy befogadják a közösségi vetítéseinket. Ezzel átjárja őket

a kulturális és társadalmi szerepvállalás légköre, ami némi presztízst is kölcsönöz nekik. Ha azonban egy filmklub ilyen helyszínen működik, akkor sajátos nehézségekkel kell szembenéznie. Kezelnie kell ugyanis valahogy azt, hogy a környezet zajos (gondoljunk csak például a kávégépek bosszantóan sípoló hangjára), a vendégek pedig állandóan jönnek-mennek, s így a közönség figyelmét sok minden eltereli. Mindezek következtében az ilyen helyszínek vezetői általában a nézőbarát, rövid és hatásos alkotásokat részesítik előnyben.

„Mindez sokat jelent a hely számára, mert korábban nem voltak vetítések a kocsmá galériájában. Számunkra pedig öröm, hogy egy ilyen helyre is elhozhatjuk a dokumentumfilmeket. [...] Szeretnénk a kocsmá légkörébe egy kis filmes komolyságot csempészni. Ezáltal a sörözés mellett a filmekről is lehet egy-egy koncentrált beszélgetést folytatni.”

Boglárka

**TELEP, BUDAPEST,
MAGYARORSZÁG**

<https://kinedok.net/hu/venue/telep>

Az iskolák és az egyetemek a vetítéseket arra használhatják, hogy a diákok ismeretszerzési lehetőségeit kényelmes és praktikus módon bővítsék. A vetítésekre akár magukon az órákon, akár az intézmény valamilyen közösségi terében is sor kerülhet. A nézők természetesen főleg a diákokból állnak össze. Sok hasonló helyszín esetében bevett gyakorlat, hogy külsősök nem vehetnek részt az eseményen, ezáltal is fenn kívánják ugyanis tartani az alma mater varázsát. Ez viszont sajnos sok esetben azzal jár, hogy a nem kötelező vetítésekben végül mindössze néhány lelkes diák és tanár leli örömét, mivel munkájukhoz a szervezők nem kapnak megerősítést a tágabb környezetüktől.

A könyvtárak jól szervezett közösségi terek, ahol a munkaerő felkészült, a fenntartó önkormányzat biztosítja a technikai eszközöket, a reklámozási lehetőségek pedig mind online, mind offline igen változatosak. Ezeket a helyeket olyan, rendszeresen visszatérő látogatók keresik fel, akik szívesen ismernek meg új dolgokat és merítkeznek meg a művészetekben. A könyvtárakat tehát mindenképp érdemes felhasználni a filmvetítéshez hasonló kulturális események céljára. Esetükben az egyik sajátos nehézséget a filmek feliratainak mérete szokta jelenteni, mivel közönségük inkább az idősebb korosztályhoz tartozik. Viszont pont ezért a

dokumentumfilmeket a könyvtárakban az idősebb korosztály tagjaival is kiválóan meg tudjuk ismertetni, ők pedig általában igen hálásak az ilyen kulturális lehetőségekért.

„Mindig próbáljuk meglátni, hogy van-e esetleg bármi érdemi kapcsolat a film témája és a városunk közügyei között. Ha van, akkor mindig igyekszünk kiemelni ezt a vonulatot, és a vetítésbe megpróbáljuk azokat is bevonni, akiket az adott kérdés érint, vagy akiknek van némi rálátása a témára. Ha van rá mód, igyekszünk meghívni a film készítőit is, hogy segítsenek a film befogadásában. A kiemelt téma aztán magát a helyszínválasztást is befolyásolhatja, mert ezzel is igyekszünk dobni a vetítés hangulatán.”

Levente

**KINODOMINO, MISKOLC,
MAGYARORSZÁG**

<https://kinedok.net/hu/venue/kinodomino>

A helyszíneket állandóan váltogató szervezők az adott településen belül folyamatosan változtatják a filmvetítés helyszínét úgy, hogy az kapcsolódjon a bemutatott alkotás témájához. Ez a megközelítés lehetővé teszi számukra, hogy folyamatosan új nézőkkel találkozhassanak, és az egyes helyszínekkel együttműködve különleges eseményeket szervezzenek. Erre a fajta vetítésszervezésre általában jellemző, hogy nagyon erőteljes a közösségi médiás jelenléte, hiszen a rögtönzött vetítéseket csakis így lehet hatékonyan kommunikálni az azokat folyamatosan követni akaró nézők felé.

„Mindig új és kevésbé ismert, friss élményt kínáló helyszíneket választunk. Ugyan szeretjük azt a szökőkutat, ahol ez az egész filmklub elindult, de mindig nyitottak vagyunk arra, hogy olyan új helyszínekre menjünk, amelyek révén a közönség könnyebben ránk talál.”

ANA, SHPEENADOX LABIN, HORVÁTORSZÁG

„Amikor a fővárosból ebbe a kis falucskába költöztem, hiányoztak azok a jó filmes események, amelyeket korábban látogattam. Mivel a településen senki sem csinált hasonlót, elhatároztam, hogy saját mozit csinállok.”

Dóra

**BAKONYBÉL,
MAGYARORSZÁG**

<https://kinedok.net/hu/venue/kinedok-bakonybel-kozossegi-mozi>

A csináld magad hozzáállásról. Az egyes helyszínek vezetői nem várnak kész megoldásokra, ehelyett ők próbálnak új ötletekkel előállni. KineDok révén lehetőségük nyílik rá, hogy szabadon válasszanak az egyre bővülő filmes katalógusból, és a saját autonóm elképzeléseik szerint, a különböző helyi adottságokhoz és igényekhez alkalmazkodva szervezzék meg a közösségi mozijukat. A csináld magad megközelítése pozitív, vagyis ha valamilyen problémával találja magát szembe, akkor ösztönösen próbál megoldást keresni rá. Ha valakinek jó a szervezőképessége, és arra vágyik, hogy a kulturális és a művészi élményeket másokkal is megossza, közösséget építsen, gondolkodó és nyitott közönséget teremtsen, akkor a környékén érdemes felkeresnie a fent említett helyeket.

Ha megtaláltad azt a helyet, amelyik összhangban van az elgondolásaidal, akkor elkezdheted szervezni a vetítéseket. Érdemes tehát kapcsolatba lépned ezekkel a lehetséges helyszínekkel, és eléjük tárnod az elképzeléseidet. Ha megteszed, előbb utóbb mindenképp sikerre viszed majd azt, amit kigondoltál.

„Hét éve költöztem Braşovba. Akkoriban a városban még senki sem szervezett dokumentumfilmvetítéseket, én pedig úgy éreztem, lenne rá igény. [...] Írtam az összes barátomnak, hogy adják oda a filmjeiket, hadd vetítsem le őket. Az egészet pusztán a saját örömömre csináltam, [...] de aztán

láttam, hogy az emberek ott maradnak utána beszélgetni, és hogy érdeklik őket ezek a témák, szóval láttam, hogy szeretnének többet tudni a világról, így aztán folytattam.”

Laura, Braşov, Románia

FOTÓK:

Archive of our screening venue (Café Rouge)